

Modern Tiyatro Konu Anlatımı

www.yazimnoktalama.com

YAZIM NOKTALAMA

www.yazimnoktalama.com

Modern Türk Tiyatrosu

Türk toplumunun Batılı tarzdaki tiyatroyla tanışması ancak Tanzimat yıllarında gerçekleşir. Batı tarzı tiyatro yani modern Türk tiyatrosu, Tanzimat yazarlarına, öncelikle fikirlerini rahatlıkla ifade edebilecekleri bir alan olmuştur.

Modern Tiyatro Türleri

- Trajedi
- Komedi
- Dram
- Müzikli Tiyatro

Trajedi

Trajedi, izleyicide acıma, korku, heyecan gibi duygular uyandırarak ruhu tutkularından, kötülüklerden arındırma amacı güden tiyatrodur.

1. Amaç, seyirciye ahlak ve erdem dersi verilerek doğru yol göstermektir.
2. Konusunu seçkin kimselerin hayatından ya da mitolojiden yani tanrılar arasındaki ilişkilerden seçer.
3. 17. yy.da Corneille ve Racine tarafından kesin kurallara bağlanmıştır.
4. Manzum olarak yazılır.
5. Kişiler; yüksek tabakadan (kral, kraliçe, prens...) ve doğaüstü varlıklardan (Yunan tanrıları, tanrıçalar) seçilir.

6. Dil, seçkinlerin kullandığı edebî bir dildir, kaba sözlere yer verilmez.
7. Yaralama, öldürme gibi çirkin ve acı veren olaylar sahnede gösterilmez.
8. Eser, ara verilmeden oynanır, perde yoktur.
9. Beş bölümden oluşur; bunlar diyalog ve koro bölümleridir. Dramatik kısımlar diyalog, lirik kısımlar ise koro bölümlerini oluşturur.
10. Üç birlik kuralı denen “zaman, yer ve olay birliği”ne uyulur. Yani oyun hep aynı yerde aynı dekorla oynanmalı, olay bir günlük zaman dilimi içinde geçecek izlenimi vermeli, aynı ana olay etrafında geçmelidir.
11. Shakespeare’in Hamlet, Romeo ve Juliet, Kral Lear, Othello gibi oyunlarında trajedinin özellikleri vardır.
12. Türk edebiyatında fazla ilgi görmemiştir.

En ünlü trajedi yazarları:

- Eski Yunan'da Aiskhylos, Euripides. Sophokles;
- Klasik Fransız edebiyatında Corneille ve Racine'dir.

Komedi (Komedya)

İnsanları güldürerek eğitmeyi amaçlayan tiyatro türüdür. Her gülünç şeyin altında ders alınacak acı bir gerçeğin olduğuna inanılır.

1. İnsanların ve toplumun gülünç ve aksak yönlerini işleyen tiyatrodur.
2. Güldürürken düşündürmeyi amaçlar.
3. Klasik trajediye tepki olarak Eski Yunan'da doğmuştur.
4. Konular, günlük yaşamdaki olaylardan seçilir.
5. Kişiler, halktan kimselerdir.
6. Halkın günlük konuşma dili kullanılır; kaba, bayağı sözlere ve şakalara yer verilebilir.
7. Trajedinin aksine yaralama, öldürme gibi çirkin ve acı verici olaylar sahnede canlandırılır.
8. Eser ara verilmeden oynanır ve perde yoktur.
9. Üç birlik kuralına uyulur.

En önemli temsilcileri:

Eski Yunan'da Aristophanes, Menandros;

Latin edebiyatında Plautus;

Klasik Fransız edebiyatında Moliere;

Rus edebiyatında Gogol;

İngiliz edebiyatında Benjamin Jonson'dır.

Komedi Çeşitleri

a. Karakter Komedi: İnsan karakterinin gülünç ve aksak yönlerini gösteren komedir.

En ünlüleri şunlardır: Cimri: (Moliere, Venedik Taciri: (Shakespeare)

b. Töre Komedi: Toplumun, törelerin gülünç ve aksayan ve yönlerini ele alan komedir.

En ünlüleri şunlardır: Eşek Arıları: (Aristophanes), Gülünç Kibarlar: (Moliere) Müfettiş: (Gogol) Şinasi: (Şair Evlenmesi)

c. Entrika Komedi (Vodvil): Olayların seyircide merak uyandıracak şekilde ilginç kılmayı ister. Amaç sadece güldürmektir.

Örnek olarak, Scapin'in Dolapları, Zoraki Tabip: (Moliere),

Yanlışlıklar Komedyası: (Shakespeare)

Dram

19.yy.da trajedinin kurallarını kırmak amacıyla ortaya çıkmıştır.

1. Trajedi ve komedi unsurlarının birleşimiyle şekillenmiştir.
2. Ortaya çıkmasında romantizm etkili olmuştur.
3. Hem acıklı hem komik olaylar aynı oyunda iç içe bulunur.
4. Konu tarihten veya günlük yaşamdan alınır.
5. Kişiler toplumun her tabakasından seçilebilir.
6. Üslupta soyluluk aranmaz; dil, kişinin sınıfına göre şekillenir.
7. Şiir, düzyazı karışık haldedir.
8. Üç birlik kuralına uyma zorunluluğu yoktur.
9. Perde sayısında sınırlama yoktur.
10. Yaralama, öldürme, gibi çirkin ve acı verici olaylar sahnede gösterilebilir.

Önemli temsilcileri

Victor Hugo, Shakespeare, Goethe ve Schiller'dir.

Türk edebiyatında **Namık Kemal'in Zavallı Çocuk** adlı oyunu ilk dram örneği sayılabilir.

Müzikli Tiyatro

Opera: Sözlerinin bütünü veya çoğu şarkılı olarak söylenen müzikli tiyatro eseri. Bazı operalarda bale sahnesine de yer verilir.

Operet: Eğlenceli, hafif konulu, içinde bestesiz konuşmalar bulunan sahne eseri.

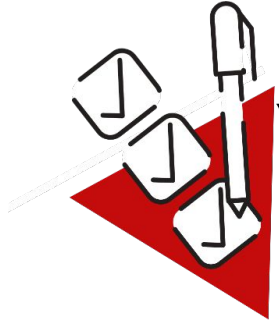
Bale: Müzik ve danstan oluşan, sözün yer almadığı oyun.

Bunların dışında Fars, Feeri, Kabare, Melodram,... müzikli tiyatroya örneklerdir.

Batılı anlamda tiyatro ilk defa Tanzimat döneminde görülmektedir. Şinasi'nin "Şair Evlenmesi", ilk yayımlanan tiyatro eseridir. Namık Kemal' in "Vatan Yahut Silistre" ise, ilk defa sahneye konan tiyatro eseridir.

Batılı özellikte tiyatro ürünlerinin Türk edebiyatına girmesinden önceki yüzyıllarda **geleneksel Türk tiyatrosu** vardı.

@yazim_noktalama

YAZIM NOKTALAMA

www.yazimnoktalama.com

